

عنوان مقاله:

چالش های حکمرانی مشارکتی رودخانه های فرامرزی و منابع آب بین المللی مشترک

محل انتشار:

اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

حجت میان آبادی

خلاصه مقاله:

آب یکی از سیاسی ترین منابع طبیعی است. سیستم های منابع آب به عنوان یک سیستم پیچیده انسانی-طبیعی، علاوه بر ابعاد اقتصادی و زیست محیطی، دارای ابعاد اجتماعی، سیاسی و امنیتی نیز هستند. این سیستم ها دارای اندرکنش پویا و غیرخطی با مسایل اجتماعی، سیاسی و امنیتی در ابعاد محلی، منطقه ای، ملی و بین المللی می باشد. کمبود منابع آب و عدم وجود جایگزین مناسب برای آن، سبب امنیتی شدن مسایل آبی شده است. بیش از 45 درصد از خشکی های جهان در حوضه های آبریز مشترک بین المللی قرار دارند و زندگی بیش از 40 درصد از مردم دنیا به رودخانه های بین المللی وابسته است. وجود 286 حوضه آبریز بین المللی مشترک بین بیش از 148 کشور و همچنین بیش از 592 منابع آب زیرزمینی بین المللی و 1600 دریاچه مشترک برپیچیدگی و اهمیت مسایل امنیتی در بهره برداری از منابع آب افزوده است. این مساله سبب شده است که کشورهای بالادست از آب برای کسب قدرت بیشتر و کشورهای پایین دست از قدرت برای کسب آب بیشتر استفاده کنند. افزایش نیاز آبی و کاهش منابع موجود آب به همراه اثرات سوء تغییر اقلیم، امنیت جهانی را بشدت تهدید نموده و مفهوم امنیت ملی را نیز دستخوش تحول نموده است. این امر سبب شده است که بهره برداری از رودخانه های مرزی مشترک با مسایل امنیتی و سیاسی ارتباط مستقیم پیدا نماید. عدم مدیریت و حکمرانی صحیح و افزایش تقاضا برای بهره برداری هر چه بیشتر از این منابع، سبب افزایش رقابت و در نتیجه تنش بر سر بهره برداری از منابع آبی مشترک شده است. بدون شک، ارتباط گسترده و مستقیم مسایل مدیریت منابع آبی بویژه آب های مشترک مرزی با مسایل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و امنیتی بر پیچیدگی مسایل سیاستگذاری، حکمرانی و بهره برداری از این منابع افزوده است. هدف از این مقاله، بررسی چالش های پیش رو در حکمرانی، مدیریت و بهره برداری مشترک از رودخانه های فرامرزی و منابع آب بین المللی مشترک است. برای تبیین این مساله برخی از چالش های حکمرانی در مهمترین رودخانه های فرامرزی دنیا مطالعه و مورد بررسی و تحلیل قرار می-گیرند. آشنایی با این مسایل می تواند نقش مهمی در شناخت چالش های پیش رو برای تبیین ساختار حکمرانی مشارکت-محور در بهره برداری از منابع آب مشترک ایفا نماید.

کلمات کلیدی:

منابع آبی مشترک، تضاد و تنش، همکاری، رودخانه های بین المللی، بهره برداری مشترک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/801039>

